

Govedlovens 2den Behandling i Folkethinget, navnlig Sp. 5304—5, bemærkes specielt, at efter Anhang B til Rigsdagstidenden for forrige Aar Sp. 367—8 er af Universitetets Bøndergods allerede bortarvesfæstet 472 Gaarde og 512 Huse med Hartkorn over 2,986 Tdr. og kun tilbage af Fæstegods de i Lovudkastets Motiver omhandlede 9 Gaarde og 27 Huse med tilsammen Hartkorn 65 Tdr. 1 Skp. 3 Fdr. 2½ Alb. (foruden Clara Kloster og Lillevangs Lodderne, hvorom senere). Af Communitetets Bøndergods er allerede bortarvesfæstet 187 Gaarde og 239 Huse med Hartkorn over 958 Tdr., og kun tilbage de i Motiverne nævnte 1 Fæstegaard og 6 Fæstehuse med samlet Hartkorn 1 Td. 3 Skp. ½ Alb. Det havde nemlig ved disse Gods allerede forinden 1846 forlangt været ufravigelig Regel, at enhver fæstelig Fæstegaard skulde bortarvesfæstes paa planmæssige Vilkaar, og maa det navnlig antages, at der efter Planen af 5te Juni 1795 § 12 har været aabnet Fæsterne Udgang til at erholde Arvesfæste uden andet Vederlag end en ubetydelig Recognition ved Gaardens Tiltrædelse af tilkommende Erhververe, men at man senere ikke er bleven ganske staaende ved disse oprindeligt fastsatte Betingelser, hvorimod hvert enkelt Tilfælde er blevet afgjort efter de særdeles Omstændigheder (sef. Colleg. Tid for 1846 S. 525, Lovudkastets Motiver S. 7 c og S. 9 d Nr. 3, 2det Affnit, samt Cultusministerens Uttringer i Folkethingstid. for forrige Aar Sp. 5298). Da der saaledes gjennem disse Forhold gaaer en aldeles lignende Udvikling, som paa det gamle Krongods, og da det synes ønskeligt, at Afhændelsen af de tilbagestaaende Rester af dette Gods nu ordnes i Overensstemmelse med det, der allerede er fastsat for Krongodset og nu foreslaaet for Sorø Akademie, har Udvalget troet at maatte tilraade Lovforslagets Antagelse for dette Godses Vedkommende.

For Sorø Akademies gamle Gods blev det, som Motiverne til Lovudkastet S. 2 udvise, allerede ved allerhøieste Resolutioner af 14de Febr. 1787 og 25de Juni 1790 bestemt, at Bønderne skulde meddeles Eiendomsret til

deres. Steder efter lignende Grundsætninger, som paa Krongodset, nemlig, ifølge Resolutionerne af 3die November 1784 og 9de November 1785, forsaavidt dette kunde ske uden Afgang i de af Godset indtil da havde Indtægter (Folkethingtid. f. f. A. Sp. 5154 og 5156), og blev derefter ved kongl. Resolution af 4de Marts 1795 for Gaardene indført det i Motiverne fremstillede, med det Ddsherredsse overensstemmende, faste Afgiftssystem, der skulde være det samme for Fæstere og Arvesfæstere, hvorhos det maa antages, at saavel Gaards som Huusmændene skulde meddeles Arvesfæste og Eiendomsffjøder, efterhaanden som de forlangte det og dertil efter de fastsatte Bestemmelser vare kvalificerede, men uden noget andet Vederlag end en ringe Recognition ved Gaardens Tiltrædelse af tilkommende Erhververe (sef. Motiverne S. 7 nederst og S. 9 Nr. 3, 2det Affnit). Ligesom imidlertid de saaledes normerede Afgifter, ifølge deres Overensstemmelse med de Ddsherredsse, under de Conjuncturer, som senere indtraadte, maae antages at have været temmelig høje (sef. Folkethingtid. f. f. Aar Sp. 5156), saaledes synes Meddelelse af Arvesfæste i Genhold hertil kun at være skreden langsomt frem paa dette Gods, og efterat det ved fgl. Resolution af 18de December 1840 var blevet fastsat, at Arvesfæste paa de ældre Vilkaar kun skulde tilbydes de Fæstere paa det ddsherredsse Gods, som allerede befode Gaardene i 1792, men for alle de øvrige Afhændelsen stilles i Bero efter en grundig Underfølgelse af Afgiftsforholdene, blev en lignende Indfrænkning af Arvesfæstes Meddelelse paa de ældre Vilkaar til Fæsterne for 1795 for Sorø Akademies Vedkommende gjort gjældende ved den i Lovudkastets Motiver optagne fgl. Resolution af 15de April 1842 (Nr. 3, sidste Affnit), hvorimod iøvrigt derved meddelees en ny Sanction af det af det hidtilværende faste Afgiftssystem og overlodes Universitetsdirectionen saavel ved indtrædende Fæsteforandringer at bestemme, om Gaarden skulde bortfæstes eller bortarvesfæstes, som efter Omstændighederne at bestemme Indfæstningen, eller, hvor Gaarden bortarvesfæstedes til en af de nuværende, men efter 4de Marts 1785 tiltraadte Fæstere eller til en anden Erhverver, Købesummen, dog at denne sidste ef-